

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Madjarska zahteva.

Od nekdaj že uživa madjarska politika sloves, da je ena najbolj spretnih. Že za časa Avstrije so Madjari to jasno dokazali. Z vso brezobzirnostjo so izrabljali avstrijske notranje boje in čeprav še l. 1848 žigosani od dunajskega dvora kot veleizdajalci, so imeli vendar že leta 1867 svojo samostojnost. Pri tem pa so pokazali še drugo spretnost. Dočim so pridno izrabljali narodnostne razlike v Avstriji, niso niti najmanj pustili, da bi se govorilo o narodnostnih razlikah na Madjarskem. Pustili so sicer, da je šla avstrijska vojska na Madjarsko delat volitve in da se je tako avstrijska vojska osovražila celo pri zatiranih nemadjarskih narodnostih, toda po volitvah je bilo vsako vmešavanje Avstrije v madjarske razmere prepovedano. Tako so smeli sicer Hrvatje leta 1848 žrtvovati svojo kri za zmago nad madjarskimi izdajalci, ampak v prilog Hrvatov Avstrija ni smela nikdar nastopiti, temveč jih je morala l. 1867 žrtvovati Madjarski.

Po vojni je ostala madjarska politika enako spretna. Nič manj ko Avstrija se je borila Madjarska proti antanti in Tisza je bil tisti, ki je vladal v vojnih letih nad Avstrijo. Toda že kmalu po vojni je uživala Madjarska simpatije antante in razne antantne komisije v Budapešti so se trudile, da so te simpatije čim najbolj poudarile. Pečuj je bil vsled tega za nas izgubljen. In pozneje, ko so prišli na dan grozovitosti, ki so jih uganjali razni detašmani, ko se je civilizirani svet zgražal nad strahotami taborišč za internirance, niso simpatije Anglije za Madjarsko niti najmanj padle in slej ko prej je uživala Madjarska vso podporo Anglije, ker je znala igrati vlogo najbolj sigurne trdnjave proti boljševizmu. In falzifikatorski proces? Če bi mi kaj sličnega zakrivil, ves svet bi bil proti nam in najtežje odredbe bi deževale na našo državo. Madjarski pa se ni nič zgodilo in čeprav si je upala falzificirati denar Francije-velesile.

Zdi se nam, da danes Madjarska igra podobno spretno igro. Od veleposlaniške konference zahteva odpravo vojaške kontrole, da bo mogla tovarna v Györu z vso naglico in neprikrito izdelovati orožje. In že ima na veleposlaniški konferenci močne zavzenike in treba ji je streči samo še odpor Male antante in njena zahteva bo izvršena.

In da zlomi ta odpor, dela madjarska diplomacija z vso paro, račun pa bomo plačali mi. Skušali so najprej nas zlepa pridobiti. Horthy je govoril v Mohaču o skupnih srbsko-madjarskih interesih, o skupni zgodovini obeh narodov in že je bil ujet g. Ninčič in je ponudil Madjarsko prosto luko v Splitu. Na tistem pa je seveda g. Ninčič upal, da bo tako Madjarska opustila svojo zvezo z Italijo. Prišla je nato pogodba o italijanskem protektoratu nad Albanijo in takoj nato vest o slični pogodbi med Madjarsko in Italijo ter o potovanju Bethlena v Rim, kjer se naj bi vse to izvršilo. Namen je bil prozoren. Madjarska je z italijanskim protektoratom grozila, da bi nas omehčala in da bi prodrla njena zahteva po odpravi vojaške kontrole.

Slično ko na nas, pa pritiska Madjarska tudi na Rumunijo in zato ji dela upe na personalno unijo in na naš Banat. Rumunija mora kot prva pomagati zločiti odpor v Mali antanti, ki je danes že itak tako zrahljana, da obstoji komaj še na papirju.

Ali sklenemo sovražni italijanski obroč proti nam, ali pa ustrežite naši zahtevi. Tako se glasi madjarska alterna-

Demonstrativen nastop radičevcev v finančnem odboru.

Beograd, 22. jan. Vladna večina v finančnem odboru je včeraj popoldne nadaljevala svoje delo na proračunu ministrstva za prosveto. Ker se je na dopoldanskem sestanku govorilo o stvari samo v načelu, so popoldne prešli na podrobno razpravo. Zaradi tega se je pričetek seje finančnega odbora malo zavlekel in se je začela šele ob pol 6. Med sejo finančnega odbora so poslanci vladne večine ves čas imeli v sobi poleg sejo in razpravljali o redukciji proračuna za prosvetno ministrstvo. Zanimanje je bilo veliko.

Ko je bila seja finančnega odbora otvorena, je povzel besedo minister za prosveto Miša Trifunović in podal svoj ekspozé. Povedal je, da znaša njegov proračun 873 milijonov, to je za 80 milijonov več kakor lani. Pa tudi to je samo toliko, da more prosveta še živorebiti. Ljudski pouk je slab. Imamo 8000 ljudskih šol z 800.000 otroci. To je prav majhen odstotek. Srednjih šol imamo 300, na univerzah imamo 30 fakultet, število vseučiliščnikov znaša 11.000 s 700 profesorji. Znanilno je, da da pride na subotički fakulteti na 42 dijakov 11 profesorjev.

Ko je Trifunović še dalje govoril, je prišlo do velikih prerekanj z opozicijo. Posebno Davidović in Grol sta se ostro vmešavala v besede. Zato je Trifunović svoj govor prekinil.

Za njim sta govorila zemljoradnik Joca Jovanović in demokrat Grol, ki sta oba ostro kritizirala prosvetno politiko.

Trifunović je h kraju še enkrat začel govoriti ter je odgovarjal na nekatere navedbe opozicije.

Ker so se v sosedni sobi še vedno pogajali za prihranke v prosvetnem ministrstvu, je predsednik finančnega odbora za nekaj časa prekinil sejo. V vrstah opozicije so zaradi tega zagnali hrup, ki pa je kmalu ponehal, ker se je zgodilo nekaj zelo važnega. S seje vladne večine so nenadoma prišli poslanci HSS v finančni odbor in tu postavili zahtevo, da se končno že spremeni Trifunovićeva prosvetna politika. Zahtevali so, da se sprejme v vsem njihovo stališče, ker bo sicer HSS iz vse stvari izvajala posledice. Člani HSS so povdarjali, da so oni dozdej v narodni skupščini in med narodom pri vsaki priliki povdarjali, da treba nehati s politiziranjem in pričeti z delom. V ta namen so oni mnogo žrtvovali. Radikali pa niso hoteli sprejeti tega njihovega stališča. Zato so člani HSS izjavili, da ne morejo več sodelovati z radikali. V znak, da izvajajo konsekvence, bodo zapustili dvorano. — Nato so radičevci res odšli iz dvorane. Novinarjem so izjavili, da ne bodo glasovali za proračun, če se ne bo uvaževalo njihovo stališče. Oni zahtevajo, da se pri delu med narodom in v skupščini vpoštevajo tudi njihove razmere. Ako bi radikali nastopili proti temu, oni nočejo in ne morejo podpirati nobene situacije, ki bi od njih zahtevala vedno le koncesije. Glede na to zapuščajo sejo finan-

tiva in priznati je treba, da je ta alternativna efektana.

Dočim pa Madjari tako korakajo h cilju, pa je naša zunanja politika brez glave ter tava med intrigami, ki jih servirajo tuje vlade. Z zavezanimi očmi hodimo ob prepadu in upamo, da bo nas naša sreča obvarovala pred padcem. Za našo srečo obvarovala pred padcem. Za nameček pa se še igramo s krizami, s parlamentarnim nedelom, z notranjimi prepiri ter sploh z vsako stvarjo, ki nas mora pred tujino oslabiti.

Ni treba prav nič posebno poudariti, da vodi taka slepota in taka brezglavost le v nesrečo.

čnega odbora s trdnim sklepom, da se ne vrnejo v njo, dokler ne bodo njih zahteve sprejete.

Ta nastop HSS so opozicionalci zelo odobraval. Zavlačala je splošna nervoznost in z nesirpnostjo se je čakalo, kaj bo. Po prvem zaprepasčenju so bili zastopniki HSS takoj poklicani nazaj. Oni so se povrnil in seja se je nadaljevala. Sprejete so bile potem vse važnejše zahteve HSS. Samo glede učiteljskega v Kninu ni prišlo do sporazuma. Za dovršitev te šole so zahtevali radičevci, da se sprejme v proračun postavka 600.000 Din. Radikali so smatrali, da s tem delajo samo koncesije nekaterim radičevskim poslancem. Ko pa je minister Trifunović izjavil, da bi iz tega napravil vprašanje, je bila dosežena v odboru večina za to postavko.

V seji plena je nato Stanković predlagal nekatere redukcije, glede katerih se je sporazumela vladna večina. Te redukcije so bile precej množestvilne tako glede materialnih kakor glede osebnih izdatkov. Od 280 okrajnih nadzornikov je bilo črtanih 142, ker so to po večini ljudje, ki jih je namestil Pribičević in ki so se bolj bavili s politiko, kakor s poukom.

Potem je govoril Vesenjaj, ki se je v glavnem bavil z razmerami v Sloveniji. Juraj Demetrović se je spodtkal nad nekaterimi redukcijami.

Slavko Šečerov in Smodej sta zahtevala, naj se poslanci po imenih preštejejo, da se ugotovi kvorum. Med tem pa so prišli v dvorano nekateri radikalski člani odbora, ki so bili do tedaj v klubu.

Šečerov je nato prešel na kritiko proračuna in je na koncu izjavil, da bo glasoval proti. Isto je izjavil poslanec Smodej.

Na koncu je minister Trifunović v daljšem govoru odgovarjal na pripombe opozicije. Nato je bil proračun sprejet z 9 proti 3 glasovom. Radičevci so se vzdržali glasovanja.

Trifunović je sprejel vse predloge opozicije in radičevcev in izjavil, da bo v plenu skupščine podal obširen ekspozé o svojem delu.

Finančni odbor se sestane zopet danes popoldne ob 3. Delali bodo pa samo do 7., da potem lahko vsi poslanci dosepejo na volišča, kamor bi radi odpotovali. V ponedeljek popoldne bo finančni odbor zopet nadaljeval svoje delo.

MISIJA DR. LAZE MARKOVIČA.

Budimpešta, 22. jan. O misiji dr. Laze Markovića se doznava, da pride on v Budimpešto v sredo in da se bo začel tam pogajati glede jugoslovnsko - madjarske arbitražne pogodbe. On je bil že spočetka o tej stvari poučen, ker je bil v Ženevi posredovalec med Bethlenom in dr. Ninčičem. Tudi se zatrjuje, da se bo Hory zopet vrnil v Beograd na svoje poslaniško mesto.

KOSTA NOVAKOVIĆ NA DUNAJU.

Dunaj, 22. jan. Znani komunistični voditelj Kosta Novaković, ki je pred nekaj dnevi pobegnil iz Beograda, je dospel na Dunaj. Tu se je takoj javil policiji. Dovoljeno mu je bivanje na Dunaju, toda ne sme se baviti s politikom. Novaković odpotuje čez nekaj dni v Mosko.

RUMUNSKO-MADJARSKA POGAJANJA

Bukarešta, 22. jan. Včeraj je dospela v Bukarešto madjarska delegacija, ki se bo pogajala z Rumunijo za ureditev obmejnih odnošajev med obema državama.

St. Radić je silno optimističen.

Zagreb, 22. januarja. Včeraj popoldne je Stjepan Radić dal izjavo o oblastnih volitvah. Rekel je, da mu od vseh strani prihajajo iz naroda najlepša poročila. Povsod vlada posebno veliko zanimanje za Dalmacijo in za naše Primorje. Povsod navdušeno sprejemajo misel o skupnem delu s seljaštvom Črne gore, Vojvodine, Južne Srbije in Šumadije. Po poročilih iz Like bodo pravoslavni kmetje Srbi že sedaj glasovali za kandidate HSS. Volivni izid za HSS je natančno že znan. Oni bodo imeli okrog 300 zastopnikov, prej več kakor manj. V sami zagrebški županiji bo HSS imela od 80 zastopnikov 70. V vseh ostalih treh hrvatskih župnijah bo imela HSS večino. V Bosni bo dobila 50 mandator, v Medjimurju 10, v Prekmurju pa 6 od 9-tih. Za Vojvodino se pri današnjem teroru število ne da določiti. Somišljeniki HSS v Črni gori in Južni Srbiji bodo dobili kakih 10 mandator. Videle se bo že po sedanjem merilu moči, da sme HSS tudi brez zemljoradnikov pri parlamentarnih volitvah računati sigurno na 100 mandator (?). Z zemljoradniki pa se bo to število še znatno povečalo. Radić veseli, da je Boža Maksimović takoj telefonično dal ukaz, da se morajo vsi zaprti čuvarji skrinjice HSS takoj izpustiti na svobodo. Če se to ne bi zgodilo, bi vodstvo stranke napravilo sklep, da HSS ne sme glasovati za proračun notranjega ministrstva.

NEMŠKI DEMOKRATI PROTI MEŠČANSKI VLADI.

Berlin, 22. jan. Ko je Marx predsedniku republike Hindenburgu vrnil mandat, je sinoči Hindenburg Marxa znova pozval v avdienco in mu zopet poveril mandat za sestavo vlade in sicer meščanske vlade. Marks je takoj začel pogajanja z zastopniki meščanskih skupin. Pismo Hindenburga, s katerim je bil Marx poverjen s sestavo meščanske vlade, je izzvalo veliko ogorčenje, ker nasprotuje to pismo parlamentarnim običajem. Izraz »meščanska stranka« se ne more vezati s centrom. Socialisti se obračajo ostro proti Hindenburgu, demokratje pa izjavljajo, da je njihovo sodelovanje absolutno nemogoče.

SENZACIONELN RAZBOJNIŠKI NAPAD V ZAGREBU.

Zagreb, 22. jan. Sinoči je bil v Zagrebu izvršen senzacionalen razbojniški napad na Mednarodno banko v Zagrebu. Okrog 6. je prišel v banko neki v vojaško obleko oblečen človek in tam izročil list, s katerim je zahteval 500.000 dinarjev. Hkrati je zahteval, da se ne sme napravljati noben hrup, ker bo sicer streljal na vsakega, ki bi napravil kakršnokoli sumljivo kretnjo. V dokaz, da misli resno, je dvakrat ustrelil v dvorano. V banki so se seveda silno preplašili. Pred vrati so se začeli zbirati ljudje. Neki redar, ki je stal na Zrinjevcu, je stopil v banko. Ko pa je zlikovec nanj nameril samokres, se je redar umaknil in šel po pomoč. Zlikovec je med tem odšel iz banke in medpotoma trikrat ustrelil ter pri tem ranil dva mimoidoča človeka, med njimi nekega 12-letnega dečka precej težko. Zunaj je zločinec začel bežati po ulici. Pri kavarni Zagreb pa so ga prijeli in odvedli na policijo. Tam so ugotovili, da se zlikovec zove Stanislav Cankov in da je znan vlomilec, ki je izvršil že več vlovov in bil že večkrat kaznovan. Cankov je zdaj služil kot redov pri 35. polku.

Koga naj volim?

Mnogi naši prijatelji in somišljeniki, ki so mnenja, da je zaveden državljani vedno dolžan izpolniti svojo volilno dolžnost, nas sprašujejo, katero stranko in katerega kandidata naj volijo in komu naj oddajo svoj glas. Vsled tega se čutimo dolžne, da povemo tudi o tej stvari svoje mnenje.

Takoj pa moramo poudariti, da nam je popolnoma nemogoče izjaviti odkrito, za katero stranko naj volivec glasuje. Izjavili smo že ponovno, da ni danes stranke, za katero bi mogel volivec iti res z navdušenjem v boj. Večina naših prijateljev bo morala zato izbirati med vloženimi listami samo s stališča, da se odloči za stranko, ki po njihovem mnenju predstavlja manjše zlo. Zato moramo podati le smernice, ki jih naj volivec upošteva in mislimo, da bodo te smernice vsakogar obvarovale, da bi glasoval za napačno listo.

Položaj Slovenije zahteva kategorično, da glasuje volivec samo za stranko, ki je dokazala s svojim delom, da je res slovenska stranka. V tem oziru ni mogoč noben kompromis, ker gre danes za temeljne potrebe Slovenije. Kdor je Slovenec, kdor se čuti Slovenca, mora voliti slovensko in nič drugače. Mislimo, da vsaj našim prijateljem ne bo težko potegniti razlike med res slovenskimi in pa le »tudi slovenskimi« strankami.

Drugo važno dejstvo je, da sme poštenjak voliti samo stranko, ki je vedno pazila na svoje dobro ime in ki je s svojim delom dokazala, da se nima bati nobenih afer, temveč da je bila vedno poštena in nekoruptna stranka. Tudi v tem oziru ni težko razdeliti stranke na dva tabora.

Slovenstvo in poštenje, to je danes glavno in to oboje morajo okrepiti nedeljske volitve. Slovenstvo zato, da po-

stanemo v resnici enakopravni državljani in da bo naše gospodarstvo napredovalo, poštenje, ker brez tega je vsak red in vsak napredek nemogoč.

In to velja enako za izbiro stranke, ko za izbiro kandidatov. Slovenski volivec bo volil samo slovenskega kandidata, poštenjak bo volil samo poštenjaka in slovenski poštenjak samo slovenskega poštenjaka. Poštenjaki pa so vedno dosledni in tudi na to ne pozabite.

Vsake volitve bi morale pomeniti očiščenje javnega življenja in v tem je njih glavni pomen, ne pa da naredo toliko in toliko poslancev. Volitve so dan sodebne za vse, ki so zlorabljali narodno zaupanje, ki so delali za sebe, mesto da bi delali za narod.

Prepričani smo, da nobenemu našemu prijatelju ne bo težko uganiti, katere stranka je bila tista, ki je najbolj omadeževala naše politično življenje. Zato pa smo tudi mnenja, da bo vsak naš prijatelj storil svojo dolžnost in poskrbel, da bo madež Slovenije tem manjši!

Govorimo le ljudem, ki mislijo s svojo glavo, ki ne nasedajo na fraze, temveč, ki vsako svoje dejanje prevdajo in ne imenujemo nobene stranke in nobenega bloka. Vseeno pa mislimo, da smo govorili dovolj jasno. Zato pa smo tudi prepričani, da ni med našimi prijatelji nikogar, ki nas ne bi razumel in ki ne bi vedel, katere stranke ne sme voliti, če hoče ostati zvest sebi in svojim idealom.

Voliti je treba manjše zlo, kaj pa je bilo največje zlo Slovenije, ve vsak, ki je ostal zvest Sloveniji. Kdor gre v nedeljo na volišče, mora iti za zmago slovenske misli, za zmago samoupravne in Združene Slovenije. In s tem je povedano vse!

Izjava.

Izjavljam, da mi ni nikdar ugajala pisava nesvobodnega, od velekapitala plačanega časopisja. Radi tega nisem nikdar odgovarjal osebnost na napade in naloževanja tega časopisja. Te vrstice tudi sedaj niso namenjene lažidemokratskemu časopisju, ampak le v informacijo mariborskim volivcem.

Volivci naj vedo, da Davidovičevih demokratov ni prav nič sram priznati, da so lažidemokrati s svojimi nasilnimi batinaškimi metodami, z napačnim pojmovanjem narodnega edinstva in jugoslovanstva ter protisocialnim delom omogočili uspešno razširjanje prave demokracije, kakor jo pojmuje Davidovič. Skupina intelektualcev v Mariboru smatra za dolžnost, ostati zvesta velikim idealom svojega voditelja.

V Mariboru se je Davidovičeva demokratska stranka posvetovala in dogovorila z Jovanom Banjaninom, urednikom »Svobodne

Tribune« in članom glavnega odbora Davidovičeve demokratske stranke v Beogradu. Pristala je na to, da nastopi pri sedanjih oblastnih volitvah na listi strank, ki so za sporazum in ravnopravnost med brati. Davidovičevci v Mariboru se nikdar ne bodo podali skupaj z batinaši, ker jim njihov ponos brani poljubovati palico nasilja. Na skupni listi poleg SKS je tudi skupina NSS, ki noče v družbo s svojimi nekdanjimi preganjenci. Za to skupino NSS stojijo prvaki narodno-socialističnega pokreta v Mariboru: Bračun, dr. Jurečko, dr. Rostohar, delavec Verlič, Mengein in dr. Politeo v Zagrebu, ki je za narodni socializem žrtvoval več, kakor sploh kdo drugi. Za temi idealisti je stal tudi tisti, ki ga sedaj ni več med njimi, nepoznani dr. Otokar Ribaf.

Profesor Josip Ribarič, Maribor.

Shod SKS v Ljubljani.

Mnogo se je šušljalo po Ljubljani, ko so se pojavili zeleni lepaki z vabilom na shod, ki ga je sklicala SKS za večerj zvečer v Mesni dom. »SDS bo shod razbil!« in »SLS bo razbila shod!« Da so obstojali gotovi nameni, onemogočiti Slovenski kmetijski stranki njen prvi nastop v Ljubljani, se je pokazalo tudi na večeršnjem shodu. Posebno samostojni demokrati so se trudili, da bi v vptjem in z motenjem govornikov razbili shod, dosegli pa so le to, da so od časa do časa prekinjali s kričanjem govornike SKS, shoda pa niso mogli razbiti.

Ves potek shoda pa je dokazal, da je v Ljubljani še vedno dovolj ljudi, ki morejo mirno poslušati političen govor tudi od svojih političnih nasprotnikov. Ves shod v Mesnem domu se more beležiti le kot velik moralni plus za SKS. Nastop glavnih govornikov dr. Hacin in nar. poslanca g. Pucelja pa je pridobil SKS mnogo simpatij tudi med onimi volilci, ki so dosedaj poznali to stranko le iz nje nasprotnega časopisja.

Nakane nasprotnikov SKS, da shod razbijejo, so ostale vsekar brezuspešne. Čeprav so generali SDS nagnali vse polno 14 do 18 letnih mladeničev z ulice, in tudi poskrbeli za njih »navdušenje«, čeprav je bil v Akademskem kolegiju izbešen lepak, s katerim se pozivljajo vsi kolegijaški akademiki, da še pred shodom zasedejo dvorano, da bodo »govorniki nosili na ramah!« in čeprav se je posrečilo gotovi razbijaški tolpi, s katero se je imel pritiško seznaniti sam dr. Korošec na svojem shodu dne 1. februarja 1925 v »Unionu«, priti v dvorano, vendar je shod potekel tako, da more biti SKS le zadovoljna. Prav nič niso pomagale organizirane gručaste pristave SDS-arskih razbijačev, kljub vsem tej protiakciji so govorniki, — kar je glavno — mogli odprito povedati Ljubljancem svojo besedo in razkriniti vse protislovensko delo SDS.

Shoda SKS v Mesnem domu se je udeležilo približno 1000 oseb. Že v začetku se je pokazalo, da se nekaterim strankam še ni posrečilo vzgojiti svojih pristavev v duhu parlamentarizma in liberalnosti. Glavno vlogo »medklicatelja« pa je prevzel g. Albin Turk, ki pa je svojo nalogo dokaj slabo opravil in ga je g. Pucelj s svojimi odgovori na njegove neslane medklice tako osmešil, da se bo najbrže le molkodaj še upal poskušati razbijati

kak shod. Mnogo je bilo na shodu tudi socialistov in komunistov, ki pa so se zadovoljili s tem, da so pred vrati razdeljevali svoje volilne lepake, v dvorani pa so se vedli dostojno ter so ob priliki, ko je g. Pucelj omenjal Rusijo, burno izrazili svoje simpatije zanjo.

Shod je otvoril v imenu SKS

g. dr. Marušič,

ki je v svojem nagovoru omenjal, da je sedaj meščanstvo, njegova ideologija in inteligenca v globoki krizi in razkroju in da se, kakor vedno ob taki priliki, pojavlja globoko prepričanje, da more priti izboljšanje le od materne zemlje in od kmečkih množic. Z ostrimi besedami je nato ožigosel sedanjo volilno borbo, ki se vodi na takšen način, da je sramota za vso Slovenijo.

Dr. Hacin,

burno pozdravljen z aplavzom somišljenikov in s protidemonstracijami esdeesarjev in klerikalcev, izjavlja da kot kandidat ne daje Ljubljancem nikakih obljub, kakor jih je dajal dr. Korošec na shodu v »Unionu« (burni protesti klerikalcev) in kakor jih je dajal dr. Zerjav, da bo požrl klerikalnega zmaja. (Protesti nekaterih pobalnikov.) Nato v stvarnem govoru razloži, da se proti SKS borita dve stranki SLS in SDS. Načela SDS glede razmerja med državljani in državo so preje avstrijska, pruska ali madjarska, samo jugoslovanska ne. Enako napačna so načela SDS »narodu in jugoslovanstvu«. (Pet do šest mladeničev prične tu kričati s tenkim glasom: »Pustite narod pri miru!« Nastopijo hrupe demonstracije in kontroverza med pristavi SLS in SDS. Esdeesarji pričnejo uvidevati, da so sejalci veter, želi pa vihar — reakcijo s strani pristavev SLS. Nekateri voditelji SDS brezuspešno mirijo svoje mlade pristave. Priprost kmet vstane in začne protestirati proti takemu motenju shoda.

Ko se razmujenje poleže, nadaljuje dr. Hacin mirno svoj govor. Tretja kapitalna napaka SDS je politična nemoralna. Slovenska banka je eno poglavje v njeni zgodovini.

Druga stranka, ki je SKS nasproti je SLS (pristavi SLS uprizorilo dobro organizirano manifestacijo za dr. Korošec ter prično peti himno »Hej Slovenci!«, redki pristavi SDS obrnejo ost svoje srčnosti proti klerikalcem

s klici »dol klerikalci!« Nekdo se oglasi: »Živel Pribečević!« odzoveta pa se mu cela dva mladeniča).

Dr. Hacin nato očrta vse gospodarske in politične napake SLS ter nemoteno zaključí svoj govor.

Drugi govornik, minister na razpoloženju

g. Ivan Pucelj,

pozdravljen z dolgotrajnim aplavzom, v katerem utonejo trije, štirje žvižgi nekaterih nekulturnih pristavev SDS in SLS, se zahvali najprej za ovacije in za žvižg, nato pa prične svoj govor, ki ga bodo vsi njegovi nasprotniki, ki so se udeležili večeršnjega shoda, še dolgo pomnili. Najbolj pa g. Albin Turk, ki je bil prepričan, »da je bolj brihten, kakor pa gospod minister Pucelj!« Jasna, odkrita, moška in duhovita beseda g. Pucelja je popolnoma razorožila vse nasprotnike. Njihove hrupe protidemonstracije izostajajo, esdeesarji se zadovoljujejo z neslanimi opazkami, klerikalci pa s skromnimi manifestacijami za dr. Korošca. V »junaki boj« pa poseže g. Albin Turk, ki mu pa g. Pucelj ne ostane ničesar dolžan in mu vrne vse s trojnimi obrestmi.

G. Pucelj izjavi: »Če pošljejo koga iz mesta k nam na kmete, ga kmetje mirno poslušamo ter nato presodimo, če je govoril nam povšeči. Če pa vi, ki motite današnji shod, mislite, da boste, kmetu, ki govori v mestu, zavezali usta, ste se zelo motili. Najslabši boj v politiki je tisti, ki se vodi z nasiljem, s podkupovanjem in s terorjem.

Medklic: Kaj ste napravili vi kot minister?

G. Pucelj: »Mnogo, da, premnogo, in če nisem napravil drugega, da vas malo razburim, sem napravil dovolj!

Slovenska kmetijska stranka se bori za popolno enakopravnost vseh državljanov, Srbov, Hrvatov in Slovencev in za pravice vseh slojev.

G. Turk: »Kaj ste napravili za uradništvo!«
G. Pucelj: »Uradniškom nismo nikoli ničesar obetali, zavedali pa smo se, da je dober uradnik stebler kmetijskega prebivalstva. 284-tem uradnikom sem kot minister v svojem Resoru regularni položaj.

G. Turk: »Uradnike ste predstavljali!

G. Pucelj: »Predstavljam sem jih in sicer tiste, ki jih je PP režim premestil iz Slovenije v Sarajevo in v Srbijo. Vrnili sem jih zopet domači zemlji — Sloveniji.

Manifestacija za Rusijo.

G. Turk se za kratek čas umiri, premišljuje, kaj bi g. Pucelj »krepkega« povedal, nato pa zakliče:

»Radič je šel v Moskvo!

G. Pucelj: »Da, Radič je šel v Moskvo in se je vrnil iz nje. Danes ko obkrožuje Italija našo državo, pa z najvišjega mesta prosijo Radiča, naj posreduje, da spravi našo državo v stike z Rusijo. (Tu nastane burna manifestacija za Rusijo, pri kateri sodeluje vsa dvorana z izjemo g. Turka in nekaj njegovih tovarišev.)

G. Pucelj nadalje razpravlja o kmetijski politiki, ki je prva zahtevala zblizanje z Bolgarijo, kar pa sta preprečila Pašić in Pribečević.

Medklic g. Turka: »Kaj ste storili proti korupciji?

G. Pucelj: »Povem vam, jaz sem tisti, ki je napravil ovadbo proti dvajsetim zagrebškim železniškim uradnikom, ki so goljufali državo za težek denar in nabavljali slab premog.

G. Turk priznava? »No, to pa je tudi edino, kar ste storili. Sploh pa ste postali minister le po milosti — dr. Zerjava.«

G. Pucelj: »No, po moji milosti pa g. Zerjav ne postane nikoli več minister!

G. Turk še nekaj trdi, da so skušali radičevci preprečiti oblastne volitve, nakar mu g. Pucelj pove, da jih je on predlagal in da sta HSS in SKS imeli že dolgo te volitve v svojem programu. G. Turk se v skrajni zadregi spomni na razveljavljenje Trgovske zbornice, toda tudi tu mu g. Pucelj razloži, da je bilo toliko goljufij in sleparij pri volitvah, da so se te volitve morale razveljaviti.

G. Turk še nekaj sitnari radi poplavljenec, pa tudi tu mu g. Pucelj razloži, koliko je bilo zanje storjenega.

G. Pucelj nadaljuje mirno svoj govor. Njegovim sugestivnim besedam podležijo vse oporenje nasprotnikov, ki mu ne morejo doživeti. Govornik konča s pozivom, naj voli pri volitvah vsakdo SKS, čemur se odzove dolgotrajen in buren aplavz.

Shod zaključí ob 10. zvečer dr. Marušič.

Po shodu prično pristavi vseh strank manifestirati za svoje stranke. Pride do resnih spopadov, gruča akademikov, pristavev SDS navali na nekoga odbornika SKS, ki ga pa rešijo njegovi pristavi.

Kakih petdeset pobalnikov poskuša napasti g. Pucelja, ko pa se prikaže prvi pendrek, izginejo kot katra. Klerikalci pojo »Hej Slovenci!« sem pa tja kak esdeesar zavpije »Živel Pribečević, živel Zerjav!« Odziv pa je slaboten in se izgubi v zraku.

Če ne v drugem, pa se je shod posrečil SKS vsaj v enem oziru: SKS in g. Pucelj sta postala tudi v Ljubljani popularna.

C. K.

Politične vesti.

— Zadnji dan volilnega boja. Strankarski aparati delajo z vso paro in vse politično delo je koncentrirano na zadnje volilne priprave. Nastopa se z najbolj drastičnimi gesli, lansirajo se najbolj hude stvari o nasprotnikih in slika se pristavev naravnost v rožnati luči volilna situacija. To je sedanje delo strank in pod vplivom tega dela je tudi vlada. Vse samo ugiba o volilnih rezultatih in že se pripravljajo razni politični voditelji na krizo, ker pričakujejo, da bodo oblastne volitve ustvarile čisto novo situacijo. Ni zato izključeno, da se bo v ponedeljek že pritožilo o vladi krizi govoriti in da bo za 25. januarja sklicana Narodna skupščina sprejela vest o demisiji vlade. Seveda pa je vsa-

ko prorokovanje nevhvaležno in presenečenja niso izključena. Vendar pa je eno jasno, da je sedanja vlada mnogo premalo avtoritativna, da bi mogla tudi samo prijeti reševati sedanjo akutno gospodarsko krizo. Svojo bazo mora nujno razširiti in tudi če bi na nedeljskih volitvah ohranila svojo pozicijo, mora vendarle razširiti svojo koalicijo tudi na druge stranke. Predvsem pa mora odpraviti to težko napako, da ni v njej niti enega Slovenca. Izpopolnitev vlade je zato nujen in želeni je samo to, da se ne bo potratil čas in denar z nepotrebnimi in dolgotrajnim kriziranjem.

— Laza Marković proti Stjepanu Radiču. Laza Marković je imel v Mostaru agitacijski govor, v katerem je ostro napadel Radiča. Izjavil je, da ne mine teden, v katerem ne bi Radič pozivljali Hrvate v protisrbsko fronto in sramotil naše politike. Ako je kak človek proti sporazumu — mnogi mislijo, da je to Svetozar Pribečević —, potem je to le Stjepan Radič. Ta človek nadaljuje svojo staro politiko. Mi pa ne moremo nadaljevati te koalicije in politike sporazuma z Radičem. Uzunović je dobil zaupnico večine kluba le pod pogojem, da napravi, da naleti zopet na Radičeve napade, konec tej koaliciji. Danes je odprta pot za koalicijo tudi z drugimi strankami in ne samo z Radičevom. Vrata za sporazum so odprta za Davidoviča in Pribečevića ali za Korošca. Mi smo največja stranka in napravimo sporazum s komur hočemo.

— Italija ponuja Bolgariji zvezo. V dobro informiranih šofijskih krogih se trdi, da je Italija ponudila Bolgariji zvezo. Neki ugleden bolgarski politik je izjavil z ozirom na približanje Italije Bolgariji, da se vlada še ni odločila, ali sprejme italijansko ponudbo. Vlada bo najprej vprašala angleško vlado za mnenje in se bo šele po odgovoru končno odločila. Isti bolgarski politik je dodal še, da eventualna bolgarsko italijanska zveza ne bo vplivala na dobre odnose med Bolgarijo in Jugoslavijo.

— Bolgarski časopis o pogajanjih med Jugoslavijo in Rusijo. Šofijska »La Bulgariet«, poloficielno glasilo zunanjega ministva, priložuje obširno poročilo o najnovejši mednarodni situaciji. List smatra za dovršeno dejstvo, da je Jugoslavija stopila v pogajanja z Rusijo(?) in pokazuje na nevarnost, ki preti v slučaju tega sporazuma samostojnosti Bolgarije. Isti časopis smatra za potrebno, da demantira vse vesti, ki trdijo, da namestnik skleniti Bolgarija z Italijo slično pogodbo, kakor Albanija.

— Hindenburgov apel na Marxa, da sestavi meščansko vlado. Predsednik nemške republike je poslal dr. Marxu sledeče pismo: Velečenjeni gospod državni kancelar! Zunanji in notranji politični položaj države zahteva delazmožno in močno vlado. Vlada bo mogla najuspešnejše delovati, če se bo mogla opirati na večino v parlamentu. Ustvaritev take večine s pritegnitvijo levice je vsaj za enkrat nemogoča. Poskus ustvariti vlado, ki bi se opirala samo na stranke sredine, se je ponesrečil. Zato se obračam na Vas, gospod državni kancelar s prošnjo, da prevzamete sestavo vlade na podlagi večine, sestavljene iz meščanskih strank. Obenem apeliram na vse v poštev prihajajoče skupine parlamenta, da v interesu domovine potisnejo v stran vse osebne pomisleke in različnosti nazorov, da se združijo pod Vašim vodstvom k sodelovanju in se postavijo za vlado, ki je odložena delati ne za in ne proti posameznim strankam, temveč zvesta ustavi samo za blagor domovine. Ta nova vlada naj ima to posebno dolžnost, čeprav ji ne bi pripadali zastopniki levih strank, da na enak način ko vse druge državne potrebe varuje opravljene interese delavstva in naj reši v stremiljenju, da služi vsemu nemškemu narodu in vsem njegovim slojem, pred nami stoječa važna politična, gospodarska in socialna vprašanja.

— Poslanski klub centra ima imel takoj nato sejo, če naj Marx sprejme Hindenburgov mandat. Njegov sklep trenutno še ni znan, vendar pa je po prejšnjih izjavah voditeljev centra le malo verjetnosti, da bi centum pristal na vlado desnice. Zlasti še, ker se demokrati zelo upirajo sodelovati pri samo desničarski vladi, ki je po njih mnenju naravnost uperjena proti socialnim demokratom. Če bi demokrati na svojem stališču vztrajali, kar je zelo verjetno, potem se mislija dr. Marxa ne bo posrečila in edin izhod iz krize so nove volitve.

— Pred ofenzivo proti Sangaju. »Daily Telegraph« poroča iz Londona, da se je položaj na Kitajskem silno poostiril. En misijonar je bil ubit, dve bolnici, ena šola in ameriška misija so bile od sodrge izropane. Kitajski admiral je sicer zapovedal usmrtilcev plenilcev, toda povelja ni mogel izvršiti, ker ni več gospodar situacije. Tuji beže v paniki iz Fučana. Kakor poroča »Morning Post«, so kantonske čete sklenile, da prično takoj z ofenzivo proti Sangaju. Evropejci so izdelali podroben načrt za obrambo Sangaja. Angleški listi poudarjajo z zadoščenjem, da vlada med Evropejci popolna solidarnost.

— Ameriško brodovje Tihga oceana odpluje na Kitajsko? Iz Washingtona se poroča, da je dobilo ameriško brodovje tajno povelje, da takoj odpluje na Kitajsko. Vrtla se je namreč dolga konferenca med mornariškim ministrom Willburem in državnim tajnikom Kellogom; na tej konferenci sta razpravljala predvsem o alarmantnih vesteh komandanta ameriškega brodovja Williama v Aziji. Ta je poročal, da je kitajski regularna armada brezmočna proti kitajskim nacionalistom in da ne more nastopiti proti plenitvam evropskih naselbin. Da, dogaja se celo, da kitajski vojniki sodelujejo pri plenitvah. Z ozirom na vse to, je ameriško brodovje na Kitajskem — obstoječe iz 44 torpednih lovcov in topničark — mnogo pre-slabo. Ameriško tihomorsko brodovje je že odplulo iz San Diego in pluje, kakor se z gotovostjo računa, že na Kitajsko. — Če je ta vest resnična, potem je to dokaz, da je vojna na Kitajskem pred durmi.

Politika sporazuma Nemcev v Sloveniji.

(ODGOVOR G. ANTONU LAJOVICU NA ČLANEK V »JUTRU« ST. 13 DNE 16. T. M.)

Velesenceni gospod svetnik!

Prečital sem Vaš članek in se ga razveselil. Vaša izvajanja pozdravljamo Nemci v Sloveniji, ker ste v njih kot pripadnik in zastopnik napredne in narodne slovenske inteligence, kot zastopnik slovenskega liberalizma in slovenske demokracije zavzeli svoje stališče k vprašanju nemške manjšine v Sloveniji, istočasno pa tudi k politiki sporazuma, ki jo je bila inavgurirala nemška manjšina. Potemtakem smatram, da so Vaši nazori o nemški manjšini v Sloveniji splošni nazori Vaše okolice, namreč: liberalne, demokratske in narodne slovenske inteligence. Morda Vam je znano, da sem že tri leta — zlasti pa po zenevskem manjšinskem kongresu — v stiku z voditelji primorskih Slovencev, s poslancema gg. dr. Wilfanom in dr. Besednjakom, in s koroškimi poslancema gg. dr. Petekom in Poljancem. Konsekventno zastopajoč pred več leti znano evropsko ter mednarodno manjšinsko politiko (glej mojo brošuro »Europa und die völkischen Minderheiten«, Eugen Diedrichs, Jena 1925 ter moje razprave v »Neue Züricher Zeitung«, »Neue Freie Presse« itd.) sem v sodelovanju s »Politikern in gospodarskim društvom Nemcev v Sloveniji« vzpodbudil znani Koroški memorandum k rešitvi manjšinskega vprašanja na Koroškem. Ta memorandum, ki ga je komentiral ves evropski tisk, je bil v kopiji dostavljen notranjemu in prosvetnemu ministrstvu v Beogradu. Na tej ureditvi so goriski in tržaški Slovenci prav tako zainteresirani kakor Nemci v Podlžju, ker pričakujejo od vzorne rešitve vprašanja slovenske manjšine na Koroškem ugodno in blagodejno reakcijo na rešitev manjšinskega vprašanja v Italiji. Leta dni se že trudimo s pospeševanjem manjšinskega vprašanja na Koroškem, vendar nas pri tem težko ovira splošna indiferentnost slovenske javnosti, slovenskih strank in zlasti slovenske inteligence. Politika Nemcev v Sloveniji je zgrajena na manjšinsko-političnih zahtevah in principih obeh zenevskih kongresov, ki ju je z vzgledno inicijativo vodil Slovenec gosp. dr. Wilfan. (Glej referat dr. Wilfana o teh kongresih v zadnjem zvezku revije »Panuropa«; v tej številki se nahaja tudi obširen referat o tem problemu izpod mojega peresa.) Politika, ki jo zagovarjajo Nemci v Sloveniji, temelji na politiki, ki so jo utemeljili zastopniki 38 manjšinskih skupin cele Evrope (t. j. 40 milijonov manjšinskih narodov), je torej politika sporazuma aktivnega sodelovanja in odgovornosti v državi, je politika resnične in poštene demokracije, kakor je mogla le na idejnih in politično-praktičnih temeljih avtonomije in federalizma. Bistvo te avtonomije oziroma federalizma je popolno respektiranje posameznega individua pri enakopravni uvrstitvi v zajednico. (V smislu Paula de Lagarde, Konstantina Frantz-a, Fr. W. Foersterja in T. G. Masaryka ter v nasprotju do pruskega ali sličnih centralizmov). Ta politika se ujema z mojimi manjšinsko-političnimi smernicami, ki tudi spadajo k idejnemu podlogam zenevskih kongresov. (Glej tozadevne kritike v tisku: »Zivojin Balužić«, »Politika«, Fr. W. Foerster, »Neue Züricher Zeitung«, »Germania«, »Menschheit«, Prof. dr. C. Broekhuizen, »Neue Freie Presse«, prof. Valentin, »Vossische Zeitung«, dr. Leo Epstein, »Bohemia«; vladni predsednik dr. O. Jungmans v demokratskem tisku Nemčije; Božidar Berko v »Novi Evropi«; Spectator in A. Gabršček v »Narodnem Dnevniku«).

V smislu zenevske manjšinske politike zagovarjamo Nemci v Sloveniji manjšinsko-politični aktivizem kakor se zavzemamo za pravično rešitev koroškega manjšinskega vprašanja v duhu zenevskih zahtev. V toku meseca januarja t. l. se bo vršila v Avstriji konferenca raznih poklicanih politikov o manjšinskem vprašanju na Koroškem. Zastopani bo tudi Berlin, ki je po vstopu Nemčije v Držstvo narodov ter po sklepu nemško italijanskega pakta zelo zainteresirana na tem, da se manjšinske razmere v Italiji uredijo na moder, vzajemni in mirni način. V Berlinu vedo — in jaz sem vedno pojasnjeval v tem smislu —, da bi utegnili vzor na rešitev manjšinskega vprašanja v Avstriji in v Nemčiji, kakor je sedaj v pripravi, olajšati ugodno rešitev tega vprašanja ne samo v Južni Tirolski, marveč tudi Julijski

Benečiji in drugod. (Glej moje razprave: »Menschheit 1926 št. 48 in 50; »Brücke«, Strasbourg 1926, št. 5; »Neue Züricher Zeitung« z dne 27. avgusta 1926 št. 1373, »Neue Freie Presse« z dne 3. sept. 1926 št. 22.260 in »Reconciliation«, London 1926 št. 11.) S predsednikom »Politikern in gospodarskega društva v Sloveniji, g. dr. Muhisenom sem dobil vabilo, da se udeležim te aktualne konference o koroškem vprašanju kot strokovnjak, pisec in iniciator svoječasne koroškega memoranduma. Temu vabilu se hočem odzvati in zato Vas uljudno prošim sledeče:

Ker smo manjšinski politiki prisiljeni pri vseh poizkusih za rešitev manjšinskega vprašanja ozirati se na mentaliteto večinskega naroda in zlasti na njegovo vodilno inteligenco, bi Vas uljudno prošil: podajte mi Vaša načelna izvajanja, Vaše nazore o politiki nemške manjšine v Sloveniji, ki ste jih obelodanili v »Jutru« in ki utegnejo biti nazori vodilne liberalne in demokratske inteligence Slovencev, v adekvatnem nemškem prevodu. Hotel bi namreč Vaša izvajanja prečitati na omenjeni konferenci, nikakor pa nečem, da bi moja interpretacija ojačala oziroma oslabilila le eno samo besedo Vašega članka. Prosim Vas za ta izvajanja, ker boste gotovo pozdravljali dejstvo, da spoznajo Vaše mnenje tudi nemški zastopniki iz Berlina. Ker ste se s problemom slovenske manjšine na Koroškem in jugoslovenske manjšine v Italiji gotovo bavili temeljiteje kot s politiko nemške manjšine v Sloveniji, Vas prosim prav priporočiti, v interesu medsebojne jasnosti, podajte mi Vaše mišljenje o manjšinski politiki na Koroškem in v Sloveniji in sporočite nam Nemcem spričo omenjene konference, kako si Vaša okolica, t. j. liberalna in demokratska inteligenca Slovenije, zamišlja možno, realopolitično rešitev manjšinskega vprašanja na Koroškem in v Primorju. Prepričan sem, da boste moji želji zadostili v resnično demokratski in liberalni miselnosti, da boste sedaj, ko ste našo politiko sporazuma tako odločno in sigurno obsodili, povedali, ravno tako obširno in načelno, kako naj zastopajo — z izgledom na realno-političen uspeh! — slovenske manjšine na Koroškem in v Primorju svoje težnje. Kakor vidite, ne gre za polemiko z Vašimi izvajanjem, ki jih je pač mogoče ovreči, saj smatram, da je novinska in besedna polemika najbolj slaba politična metoda. Meni je za pozitivno in konstruktivno delo na polju evropske manjšinske zaštite. V področje te zaštite vključujem v liberalnem in demokratskem smislu seveda tudi slovenske manjšine na Koroškem in v Primorju. Mimogrede bodi omejeno, da sem enemu izmed slovenskih koroških poslancev obljubil, zavzeti se glede njegove pritožbe radi več slovenskih delavcev, ki nimajo nikakega državljanstva, pri neki kompetentni in naklonjeni mi mednarodni instanci.

Upam, da se bo vodilna in napredna slovenska inteligenca zavedala svoje odgovornosti v manjšinskem vprašanju že z ozirom na svoji slovenski manjšini na Koroškem in v Primorju. Zato pričakujem, da mi boste Vaša izvajanja o rešitvi manjšinskega vprašanja na Koroškem in v Primorju radi volje dali na razpolago, in sicer Vas prosim, blagovolite to storiti, če le mogoče, do 28. t. m., da zamorem tako Vaše, kakor tudi mišljenje vodilne slovenske inteligence ne samo o politiki nemške manjšine v Sloveniji, marveč tudi Vaše mišljenje o slovenskem manjšinskem vprašanju na Koroškem in v Primorju predložiti zastopnikom pri prihodnjih manjšinsko-političnih posvetovanjih.

Pričakuječ zaželenega odgovora in zahvaljujoč se Vam za Vaš trud, beležim z odličnim spoštovanjem udani

Dr. Camillo Moroentti.

Kratke vesti.

Fašistovski notranje posojilo so podpisali tudi Italijani iz Dalmacije. Splitski Italijani so podpisali 585.000 lir.

Holandske vojaške oblasti so na Javi obrodile radi upora dva komunista na smrt, enega v smrtno ječo in štiri na petnajst let ječe. Zapičeno so 15.000 izkaznic komunistične stranke.

Znamenja.

Okoli nas se kuje čvrst obroč, da nam prepreči možnost direktne zveze z Rusijo. Obroč kujejo Angličani.

Drugi obroč kuje Anglija okoli Rusije. S tem gre nekoliko težje, ker je Rusija velika in ker se Kitajci ne dajo tako na lepem ukovati v angleško verigo.

Amerika sklepa stotomilijonske kredite (v dolarjih!) za pomnožitev mornarice in letal.

Predsednik francoske republike Doumergue navdušuje Francoze v javnih govorih za povečanje francoske železnice in velike armade.

Italija vzgaja že otroke po vojaško in namerava pomnožiti svoje letalstvo še za nekaj tisoč aparatov.

Avstrijska žandarmerija na Gradiščanskem poroča svoji vladi kako se oborožuje Madjarska v tajnih podzemeljskih fabrikah za orožje.

Piljudski zahteva, da mora biti vsak

kmečki dom na Poljskem vojaška trdnjava.

Nemčija gradi na Poljski meji utrdbo za utrdbo. Koliko orožja in vojaških potreb lahko izdela Nemčija v par dneh, je še vsem dobro znano.

I. t. d.
Če ta znamenja prav kažejo in kažejo brez dvoma prav, bo v Evropi kmalu zopet zagrnelo. Od Kitajskega do Evrope dandanes ni več tako daleč.

Kdor se čuti v nevarnosti pred ognjem, se navadno zavaruje ob pravem času, če je pameten.

Mi Slovenci pa nobenih znamenj ne vidimo, ampak kobacamo lepo mirno naprej po starem blatu in se igramo brez vse skrbi »klerikalce« in »liberalce«. Tako čakamo mirno, da bomo v miru božjem in nepriljubljeni doživeli še en udarec.

Apel na železniškega ministra.

(Iz vrst železničarjev.)

Imenovanje generala za prometnega ministra je izjavo, v javnosti iznenađenje, med železničarji samimi pa tudi upanje, da se morda pod železno roko novega ministra, ki pozna le točnost in red, prične nova era na naših železnicah in v samem ministristvu.

Naš promet je v skrajno slabem stanju, kar občutijo posebno gospodarski krogi, ki s strahom zrejo v bodočnost, če bo trajalo še nadalje sedanje stanje. Toda ne samo to! Znaše se afere, ki so dvignile svoj čas toliko prahu, tako zagreška in subotička afere, kjer je oškodovana država za 22 milijonov dinarjev samo pri premogu. Znaše se pa tudi afere v ministristvu samem (proga Topolčar—Mala Kršna itd.). Vse to kriči po temeljiti remeduri in da se že enkrat izčisti Avgijev hlev. Ko je g. St. Radić na javnem shodu iznesel nekaj teh afer na dan, ga je zato, bivši prometni minister Krsta Miletić nazval z vucibatino. Isti minister je pustil na svojem mestu še nadalje glavnega krivca zagreške afere, namesto da bi ga odstavil in uvedel proti njemu kazensko postopanje.

G. Krsta Miletić, kakor tudi njegov naslednik g. Vasa Jovanović, za katerega je g. Pribežević na shodu v Kijevu dejal, da ve o svojem resoru le toliko, da so vagoni na štirih kolesih, nista nič storila, da bi nastal red. Ta dva gospoda sta vse strokovne in glavne referate prepustila svojemu pomočniku g. Bori Popoviću, da jih je ta reševal kakor je pač vedel in znal, oziroma kakor je njemu prišlo.

Pregovor je, da nova metla dobro pometi. Gosp. minister je s svojim proglasom na oboje pokazal, da hoče energično delati. Prepovedal je vse intervencije, celo poslanec. Odredil je tudi dneve, ob katerih bo sprejemal stranke. Ali enake naredbe in proglase so izdali tudi prejšnji prometni ministri. Novi prometni minister je med dru-

gim odredil, da noče občeavati direktno s svojimi načelniki in referenti, ampak potem svojega pomočnika g. Bore Popovića. Pa tako je bilo tudi pri njegovih prednikih. Tudi ti so prepuščali vse v rešitev svojemu pomočniku. Baš to je, na kar hočemo opozoriti novega prometnega ministra. Ta bojažen tiči v vseh, ki so zainteresirani na prometnih vprašanjih, v prvi vrsti pa uslužbenstvo samo. Pri poslednjih je g. pomočnik v slabem spominu. Jasno je, da baš on drži v svojem ministristvu kot neobhodno potrebne g. Mihajla Ilića, Nedeljkića in druge, ki imajo mnogo na vesti glede našega prometa, uslužbenecem pa kratko njihove po zakonitostne pravice. Po zaslugi teh gospodov se uslužbenecem še vedno ni vstelo vojaško službovanje, kar se je zgodilo že pri vseh ostalih ministristvih. Da položaj bednega osobja še poslabšajo, so se pri oblastnih direktorjih vpeljale deljene ure. In takšnih krivic je nešteto. Zaman so vsi napori železničarske organizacije Udruženja jugoslov. narodnih železničarjev, da osobju pridobi nazaj odvzete pravice in skuša zboljšati položaj osobja, ker se baš ta organizacija bori proti klikli v generalni direktorji in v ministristvu, katero ima danes prvo in odločilno besedo.

Novemu g. ministru svetujemo, naj se informira pri bivšem ministru g. Radojeviću, zakaj je bila njegova prva skrb ob prejemu svojega resora, da je pripravil ukaz za upokojeve gg. Bore Popovića in Mihajla Ilića. Tega pa ni mogel izvršiti, ker je bil med tem vržen iz vlade. Omenjena dvojica danes faktično upravlja na škodo države naš promet, da so skoraj uničene naše železnice in se dogajajo razne umazane afere. Ostalo bo pri starem, ako nova metla g. ministra Milosavljevića ne pomete z vso svojo energijo in sicer z vrha navzdol.

IZJAVA.

Podpisani Mestni odbor NRS je bil glede od Slavenske banke »za organizacijo in štampu radikalne stranke« v Sloveniji baje naklonjenega zneska objavil izjavo, v kateri je prišel do zaključka, da je smatrati za dokazano, 1. Da je upravni svet Sl. banke odobril izplačilo dotičnega zneska, 2. da se je izplačal znesek na roko g. Avgusta Praprotnika, gen. ravnatelja Slavenske banke.

Ker bi iz te izjave morda kdo vtegnil sklepati, kakor da je naklonjeni znesek ostal v rokah g. Praprotnika ali pa da ga je on zopet vrnil Slavenski banki, izjavlja podpisani Mestni odbor lojalno, da so nadaljne poizvedbe mej tem dognale, da je g. A. Praprotnik nakazani znesek resnično izročil in sicer v roke, ki jih je on smatral takrat (l. 1923.) za upravičene za sprejem denarja.

Mestni odbor NRS v Ljubljani.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 22. januarja: Triglavsko bajka. Red C. Nedelja, 23. januarja ob 15. uri popoldne

Ugrabljeni Sabinke. Ljudska predstava pri lepi krčmarici. Ljudska predstava pri znanih cenah izven. Ponedeljek, 24. januarja: Pahljača lady Windermere. Red E.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 22. januarja: Così fan tutte. Red B. Nedelja, 23. januarja ob 15. popoldne Carmen. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven. Ponedeljek, 24. januarja zaprto. Torek, 25. januarja: Figarova svatba. Red C.

Jos. Wester, Kriza naše srednje šole.

Cena Din 12.—, s poštnino Din 14.—.
Naša srednja šola preživlja po dosedanjih reformah težko krizo. Bliža se usodni čas, ko bo narodna skupščina razpravljala o načrtu srednješolskega kakor tudi drugih šolskih zakonov. Kakršni bodo ti zakoni, tako bo vse naše šolstvo osnovano; kakršna pa bo nova srednja šola, tak bo ves narodni inteligenčni naraščaj tako bo bodočnost naroda! Namen brošure, ki jo je spisal šolnik z 28 letno šolsko in upravno prakso je, da se v tem kritičnem času opozore merodavni činitelji na važnost šolske reforme in se pouči o tem vsa javnost.

Ch. Lucietto:

Spomini francoskega vojnega defektiva.

Prvič so delavci, ki so delali v tej jeklarni in so bili specialisti, dobivali mnogo višjo plačo kot njih tovariši. Od tod je prihajala zavist, mržnja in v mnogih slučajih tudi sovraštvo, kar je čisto naravno. Drugič pa so tudi moralni ti specialni delavci prišli, da ne bodo ničesar izdali, kar se godi v tovarni. To za ni šlo kar tako, kajti tisoči drugih delavcev so imeli poglede obrnjene nanje in so skušali dognati, kaj se godi za zidovi skrivnostne tovarne. To je iz psihološkega stališča čisto razumljivo.

Da bi dobil potrebne podatke, mi torej nikakor ni bilo treba prodreti samemu v notranjost tovarne. Zadostovalo mi je, da sem hodil v kavarne in gostilne, kjer so se zbirali delovodje in delavci ter sem poslušal njih pogovore.

Naravno je, da so se zelo pogosto pogovarjali o tehničnih stvarih. Dognal sem na podlagi primerjanja skoraj čisto natančno število topov vseh vrst in granat vseh kalibrov, ki so jih vsak dan pošiljali iz tovarne.

To so bili zelo važni podatki, toda nikakor ne oni, katere sem hotel dobiti.

Kako naj bi si preskrbel te podatke? Ali naj bi kljub vsej nevarnosti skušal vstopiti v tovarno kot delavec? To bi se mi gotovo posrečilo, toda trajalo bi predolgo.

Moral sem nemudoma dobiti te podatke, kajti na vsej fronti od Rena do Severnega morja bodo Nemci začeli uporabljati novo bojno sredstvo, ki so ga izdelovali ravno kar pred mojimi očmi.

Da je pa bilo mogoče to vojno sredstvo uničiti, ga je bilo treba poznati. Treba je bilo, da nas ne presenetijo z njim, treba je bilo, da jih mi prehitimo.

Tako daleč sem prišel v svojem raziskovanju, ko sem nekega lepega dne obedoval v gostilni »Esse-ner-Hoff«, ki je, kot vse, kar se nahaja v Essemu, v posesti Kruppove rodbine. Tu sem čisto slučajno zvedel, da bodo preizkusili čez nekaj dni v prisotnosti nemškega cesarja, Ludendorffa in Hindenburga, pred avstrijsko-turško vojaško komisijo nove vrste granate, kojih splošna uporaba bo čisto sigurno pripomogla k zmagi centralnim državam.

Ta novica je bila velikanske važnosti!

O njej ni bilo dvomiti, kajti tako sta se pogovarjala dva divizijska inženjerja Kruppovi tovarni, in za te ni bilo nikakih skrivnosti pod milim nebom.

To novico mi je potrdil isti večer eden orožnikov posebne straže, ki je stražila tovarno in ki je bil v teku časa postal moj prijatelj, ker sem mu dajal za pijačo. Ta mi je oni večer dejal:

— Te francoske svinje in še večje angleške svinje, bi se kar tresli, če bi vedeli, kaj jih čaka!

Ker sem se delal, da me njegovo pogovarjanje ne zanima dosti, je nadaljeval:

Iznašli smo novo granato, ki je tako silna, da bo v razdalji 100 m okoli nje vse poginilo, če se razleti!

— No, spet kaka nova rasa, sem dejal. Že šest mesecev se govori o tej stvari!

Orožnik se je ujezil, ker mu nisem hotel verjeti, in je vzkliknil:

— Kaj, rasa? Ko sem zadnjič s svojimi lastnimi očmi videl, kako so napolnjevali tako granato!

— Z damskim pudrom, kaj ne! sem mu odvrnil in se na glas zakrohotal. Bodite vendar pametni in ne pustite si natveziti takih neumnosti. In če bi res obstajala tajna fabrikacija takih granat, ali mislite, da bi se vršila pred očmi navadnega orožnika? Če bi bili oficir ali inženjer, bi že razumel, toda orožnik...

Takoj sem možaka spravil v slabo voljo. Da sem si upal dvomiti ne samo o njegovih besedah, temveč tudi o njih važnosti, je presegalo že vse meje!

NAŠA TELEFONSKA ŠTEVILKA JE 552!

— Prisilno zdravljenje v sovjetski Rusiji so uvedli sistem prisilne zdravljenja spolno bolnih. Sedaj razprav

komandant, vsi oficirji in dvajset vrtilih mo-
narjev. To katastrofo je povzročila maloma-
nost kapitana Jones-a. V božični noči 1928
plula velika francoska jadrnica preko kana-
la »La Manche«. Noč je bila jasna, morje mirno
in nikdo ni mislil, da preti kakšna nevarnost.
Posadka je veselo obhajala božični večer,
kljub temu pa je vršil vsak svoje službo ve-
no kot vedno. Nenadoma je zgedel na stra-
stojči mornar v daljavi parnik, ki je prihajal
bliže in bliže. Izprva se radi tega seveda
nihče vznemirjal. Po pomorskem kodeksu
ima parnik jadrnici izogniti, ne pa narobe.
Ko pa je prišel parnik v bližino, da bi bil mo-
ral kreniti na stran in se to ni zgodilo, je je-
dajati posadka francoske jadrnice vse mogoče
signale, da bi opozorila posadko parnika na
toda zama. Da bi se umaknila jadrnica, na-
ni bilo misliti, ker ni bilo časa. Zato je zak-
cal komandant: »Sauve qui peut« (reši
kdo more), toda samo štirim mornarjem
je posredilo pravočasno odvezati rešilni čoln
ter ga vreči v morje, tik predno je prišlo
katastrofe in se je zaletel ogromni parnik
jadrnici ter jo razkald kot orehovo lupino,
se je v par trenutkih potopila z vso posad-

pesmi, in celotna zbirka vseh 46. letnik
>Ljubljanskega Zvona« — vse te knjige v
sočih izvodih tvorijo dobitke III. književ-
tombole Jugoslovanske Maticе, koje žrebani
se prične 4. februarja t. l. in traja do 1.
marca t. l. Žrebanje se bo vršilo na sled-
način: V petek, dne 3. februarja se izžreba
prvi dve številki, ki se potem priobčita v
boto, odnosno v nedeljo v vseh slovenskih
dnevnikih. Kdor je zadel obe številki v
vrsti, t. j. ambo, pošlje tablico v zaprti kuve-
Jugoslovanski Matici v Ljubljani, ki mu
bitke takoj in brezplačno odpremi na ozna-
naslov. Naslednji petek, 11. februarja se

Podatki ljubljanske policije v letu 1926.

Ljubljanska policija je dosegla v letu 19 naslednje rezultate: Radi hudoodelstva je bilo predvedenih 331 oseb in 278 ovadenih; teh je bilo 517 moških in 92 žensk. Radi drugih deliktov so policijski organi predvedli aretirali 428 oseb, ovadili pa 5965 oseb, katerimi je bilo samo radi cestno policijskih prestopkov 2487 oseb ovadenih. Policijskih kaznovanih je bilo skupaj 8710 oseb in sicer na zaporno kazen 391 oseb, na globo pa 83 oseb. Skupaj se je iztirjalo 128.040 Din globo.

v prid ubožnega zaklada. Iz policijskega okolišja je bilo izgnanih 848 oseb. Samomorov je bilo 21, nesrečnih slučajev smrti pa 27.

Izidnih je bilo 1155 orožnih listov, 1221 dovolilnic za razne zabave in 2719 novih potnih listov. Starih potnih listov je bilo podaljšanih 4710, inozemcem pa se je vidiralo 6043 potnih listov.

V Ljubljani je 212 sprejemnih radio - aparatov, 206 osebnih avtomobilov, 88 tovornih avtomobilov, dva avtobusa in 303 kočije. Ker niso prijavile vozil, je bilo 21 strank kaznovanih na 17.286 Din denarne kazni.

Shodov je bilo v Ljubljani 25, občnih zborov pa 427.

Ljubljano je obiskalo 51.924 tujcev. Najdenih predmetov je bilo prijavljenih 668, izgubljenih pa 515. V 207 slučajih so se izgubljeni predmeti našli in vrnili izgubiteljem.

Primorsko.

Vojaška vzgoja mladine v Italiji.

Uradni list »Gazzetta ufficiale« od 12. januarja t. l. je objavil odlok zakon, s katerim se nekoliko preureja zakon o državni organizaciji fašistovskega šolskega naraščaja Balilla.

V istem listu je izšel tudi pravilnik, in sicer upravni in tehnični - disciplinarni za izvršitev tega zakona. Posebno zanimiv je tehnični - disciplinarni pravilnik, ki kaže vso ustanovo v pravi luči. Je čl. 1. pravi: Mladinska predstraža (milita avanguardia) in »Balilla« imata namen vzgajati mladino fizično in moralno tako, da postane vredna novega načina italijanskega življenja.

Ustanovitev predstraže in »Balille« je obvezna. Po čl. 2. se morajo namreč ustanoviti v vsaki občini odseki ene ali druge organizacije. Ti odseki so zavisni od pokrajinske organizacije in po tej od državne.

Čl. 3. pravi sicer, da je vstop v »Balillo« in v predstražo prostovoljen, in sicer imajo po zakonu pravico do vstopa v »Balillo« vsi še šolobvezni otroci, v predstražo pa od 14. do 17. leta.

V mestih je ta vstop kolikor toliko prostovoljen, dasi je tudi tukaj pritisk na stariše zelo velik, da vpisujejo svoje otroke v omenjene organizacije. Agitacija je poverjena šolskim vodstvom.

Prisilen pa je vstop na deželi. Očeta ki je v javni službi, odslužijo iz službe, ako ne vpise svojega sina v »Balillo«, gostilničarjem in obrtnikom jemljejo koncesije, ako se branijo poslati svoje otroke v te organizacije. In tudi drugi so lahko veseli, če odnesejo le nekaj batin in če jim naprtijo hišne preiskave, pri katerih jim navadno podtika orožje, tako da se morajo še zagovarjati pred sodnikom.

Čl. 4. pravi: Predstraža in »Balilla« sta vojaška organizacija. Enajst dečkov in vodja tvorijo četo (squadra), tri čete manipel, tri manipeli centurio, tri centurie kohorto in tri do šest kohort legijo.

Načelnike predstraž s činom častnika imenuje poveljstvo fašistovske milice.

Za načelnike milice se izberejo po možnosti učitelji, ki so obenem častniki fašistovske milice. Da dosežeta obe organizaciji, ki sta sicer tesno med seboj združeni, svoj namen, skrbiti predvsem 1. da vcepijo mladini čut discipline in vojaške vzgoje 2. za vojaško predizobrazbo (ki je bila doslej poverjena organizaciji »Sursum cordae«, 3. za gimnastično - sportsko vzgojo, 4. za duševno in prosvetno izobrazbo, 5. za strokovno in duševno izobrazbo, 6. za versko vzgojo in udejstvovanje. Program je za obe organizaciji v »9dumilhyrdg se le po načinu, kako se bo izvajal.

Glede zadnje točke predvideva pravilnik, da vdobi vsaka kohorta svojega kaplana, vrhovno versko nadzorstvo pa bi izvrševal esrednji nadzornik, ki se je izbral med katoliškimi duhovniki.

Nadzornika in kaplana imenuje sam ministrski predsednik.

Verski pouk bo obsegal predvsem katoliško moralno in krščanski nauk, sveto pismo in evangelije. Vsi cerkveni obredi bodo po katoliški veri in redu.

Glede strokovne in tehniške naobrazbe pravi odlok, da se bodo pokrajinske in občinske organizacije dogovorile z že obstoječimi organizacijami in za ustanovitev strokovnih in obrtnih šol.

Glede sporta nalaga pravilnik vsem šolam, občinam ter sploh vsem ustanovam, da stavijo vse priprave prostore, telovadnice in sportna polja na razpolago predstraži in »Balilli«.

Vojaška predizobrazba je poverjena pravzaprav fašistovski milici, člani fašistovske predstraže ki so bili kot »Balilla« in kot predstražarji že deležni vojaške vzgoje, se s 17. letom uradno vpisujejo v drugi tečaj za predvojaško izobrazbo. Najbolj značilno pri vsem pa je, da si fašistovska stranka prisva pravico do monopola nad vsemi temi panogami mladinske vzgoje, kajti čl. 2. odloka zakona, s katerim se izpreminja prvotni zakon, pravi izrecno, da se ne sme ustanoviti nobena druga organizacija, ki bi hotela izvrševati katerekoli točke programa, ki si ga je stavila organizacija predstraže in »Balilla«. Če pa je kje že taka organizacija, se mora najkasneje do 29. t. m. razpustiti.

Edino izjemo tvorijo katoliški skauti, ki smejo imeti svoje organizacije v krajih z več nego 20.000 prebivalcev, toda tudi te organizacije morajo nositi na svojih praporih fašistovski znak in začetnice Balillske organizacije.

S tako popravljenim zakonom in s pravilnikom je praktično vzeta vsaka možnost, da bi se mladina vzgajala izven fašistovskih vrst.

Če je to vprašanje v ostali Italiji le vprašanje strankarskega prepričanja, je to v okrajinah, kjer bivajo Slovenci in Hrvatje predvsem narodno vprašanje.

Novi zakon naj bi bil končni pečat na listini, s katero se oboja slovanska manjšina v Italiji na smrt.

Vzeli so ji vse ljudske in srednje šole, vzeli so ji pravico do uporabe svojega jezika pred sodniki in drugimi javnimi uradi, da celo pred načelnikom lastne občine kjer so sami Slovani občinarji, z nasiljem gonijo najmlajšo dečo v otroške vrste »Lege Nazionale« in »Italie Redente«.

Z novim zakonom pa hočejo vsiliti vse slovanske otroke še v mladih letih, ko pohajajo šolo v fašistovske vrste najprej med »Balillo«, nato v »predstražo« in končno v milico. Našim ljudem pod Italijo se obeta usoda janičarjev.

Sport.

Carlsen je skočil 65 m daleč. V Pontresini je skočil Norvežan Dagfinn Carlsen na skakalnem nasipu Bernina 65 m daleč. Prvi skok je bil 43, drugi 59, tretji pa 65 m, za 2 m daljši od lanskega. S tem je Carlsen zmagal v tekmi in si priboril prehodni pokal sp. kluba Bernina. Drugo mesto je zasedel Švicar Hans Eidenbenz s 37, 58 in 59 m.

Zdravnik v boksingu. Ker so v zadnjem času primerili trije smrtni slučaj pri boksmatchih v Zj. državah, je odredila newyorška bokerska komisija, da je zdravnik, ki prisostvuje boksmatchu, upravičen, prekiniti boj, čim se pokaže po njegovem mnenju nevarnost za življenje ali zdravje enega izmed tekmecev. To pravico je doslej imel le sodnik, ker je komisija pred par meseci razsodila, da ne sme sekundant proklamirati svojega borce premaganega s tem, da vrže v ring brisačo ali gobo.

Iz mednarodnega ringa. Teddy Sandwina, mladi nemški bokser, je k. o. potolkel v Londonu Angleža Fred Jounga in sicer v 10. rundi. — 7.790.993 dolarjev je zaslužil slavni ameriški manager Tex Rickard v zadnjih treh letih s svojimi prireditvami v Madison - Square Garden. Od velikanske vsote je dobila država na davkih 780.000 dol., mesto Newyork pa 890.000 dolarjev. To so kupčije! — Švedski bokser Persson, ki so mu mnogi v Ameriki prerokovali sijajno prihodnost, se je te dni vrnil razočaran domov. Premagal je samo Risko-ja in Carterja, proti vsem drugim pa je podlegel, tako napram Gormanu, Mac Carthyju in Maloneyu. — Bliskovito zmago si je zopet izvojeval Spanec Paolino v Havani. Ze v 10. sek. je k. o. potolkel kubanskega prvaka težke teže Frierio.

Kateri so najbolj priljubljeni francoski športniki? Pariški sportni časopis »L'Auto« je nedavno povzal svoje bralce, da mu napišejo ime najbolj priljubljenega francoskega športnika. Največ glasov je dobil sabljač Gandin, šele na drugem mestu je nekdanji francoski nacionalni heroj bokser G. Charpentier, za tem sledi kolestar Grassin, dočim zavzema Suzana Lenglen šele četrto mesto. Na 5. mestu vidimo kolestarja Henri Pellissiera, na 6. težačletla Rigoulota, na 7. teniskega igralca Lacosteja, na 8. se je placiral kolestar Richard, na 9. lahkotlet Baraton in šele na 10. nogometaš Nicolas. Med prvimi desetimi so torej trije kolestarji in dva tenisistralca.

Dunajska nogometna tekma za zimski pokal. V Pratu se je zbralo v nedeljo vkljub

neugodnemu vremenu 8000 ljudi, da bi prisostvovali finalni borbi za zimski bokal. Ceravno niso bila tla veled snega v idealnem stanju, je potekla igra med Wackerjem in Slovonom zelo napeto in je stala tudi v sportnem oziru na višini. Zmaga Wackerja, ki so odločili zase bo 3 : 1 (1 : 1), je bila v polni meri zaslužena. Vendar pa je bil izid negotov do srede drugega polčasa, ko je Wacker v dveh minutah zabil dva gola.

Strnjen naskok na Tunneya. Znani manager Tex Rickard se je pogodil z Gene Tunneyem, da se vrši v septembru boksmatch za svetovno prvenstvo in je določil sledeči program za izločilne tekme. Prvi match se vrši med Berlenbachom in Paolinom, če bo mogoče, že v februarju, seveda če Paolino sredno prestane boj proti Hansenu. V drugem izločilnem boju v marcu si bosta stala nasproti Maloney in Sharkey ter zmagovalca obeh navedenih bojev. V četrtem izločilnem boju se bori zadnji zmagovalac proti Jack Delaney in kdor zmaga v tem boju, nastopi proti Dempseyu. Zmagovalac iz tega boja se bo boril slednjič s Tunneyem za prvenstvo. Če se bo stvar res tako iztekla, kakor hoče Tex Rickard, potem bo to res pravilno zasnovan in izpeljan boj za svetovno prvenstvo, ker zgoraj navedeni bokserji tvorijo elito ameriških borcev in najboljši med njimi bo zmagovalac.

Gospodarstvo.

BORZE

21. januarja.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanje, druge ponudbe in v odlepajih kupčijskih zahtevki.) Vrednote: investicijsko 0—83, Vojškoda 342—344, zastavni in komunalni Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198 (197), Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 99 do 100, Pradedstvena 895—0, Kreditni zavod 170—180, Strojne 80—0, Trbovlje 360—0, Vevče 120—0, Stavbna 55—65, Šešir 104—0. — Blago: Zaključena 2 vagona lesa. Tendence v lesu nespremenjena, za deželne prideke zelo zvrsta.

Zagreb, dne 21. jan. Newyork ček 56.704—56.804, London izplačilo 275.7—276.5, Curih izplačilo 1094—1097, Dunaj izplačilo 799.5 do 802.5, Berlin izplačilo 1348—1351, Praga izplačilo 168—168.8, Milan izplačilo 244.75—246.75.

Curih, dne 21. jan. 1927. Beograd 4.185, Newyork 519.125, London 25.1975, Paris 20.585, Berlin 123.1125, Dunaj 73.2325, Praga 15.375, Milan 22.43, Bukarešta 2.725, Sofija 3.75, Budimpešta 90.7475.

× Prevozne ugodnosti udeležencev VII. Ljubljanskega vzorčnega velesojma (2 — 11. julija 1927). Republika Nemška Avstrija je priznala vsem udeležencem našega letošnjega velesojma v osebnem in tovarnem prometu 50 odstotni popust od normalnih tarif. Enako ugodnost so dovolile tudi vse naše parobrodne družbe. Ugodno rešitev v pogledu železniških olajšav se pričakuje še od naše države, Italije, Madjarske in Češkoslovaške.

To in ono.

BIVŠA CESARICA CHARLOTTA UMRLA.

V gradu Bouchout pri Bruslju je umrla pred kratkim v starosti 87 let bivša mehičanska cesarica Charlotta.

Charlotta je bila hčerka belgijskega kralja Leopolda I. Rojena je bila leta 1840. Leta 1857 se je poročila lepa in izobražena princeznica z nadvojvodo Ferdinandom Maksom Habsburškim, bratom cesarja Franca Josefa I., ki je bil takrat guverner lombarsko - beneškega kraljevstva, pozneje pa komandant avstro - ogrske vojne mornarice. Charlotta in Maks sta živela večinoma na Miramaru v Sreči in zadovoljstvu. Idilično življenje je bilo na mah pretrgano, ko se je dal Maks pregovoriti, da se pridruži v hrepenenju po cesarski kroni, ekspediciji Napoleona III. v Mehiko. Res je dosegel sicer leta 1864 cesarsko krono, toda cesar je ostal samo 3 leta. Že ko je umaknil Napoleon svoje čete iz Mehike, je hotel Maks cesarsko krono odložiti, toda na prigovarjanje svoje soproge je to opustil in njegov tragičen konec je znan.

Ko je postala po odhodu Napoleonovih čet situacija za Maksu neugodna in vedno bolj kritična, mu je hotela preskrbeti Charlotta pomoč. V to svrhu se je peljala v Evropo ter posetila Napoleona. Ker so jo hoteli odpraviti, je udrla takorekoč s silo v kraljevo palačo ter zahtevala od Napoleona burno denarja in vojaških čet. Toda Napoleon ji ni mogel po-

magati, ker je bil preveč angažiran drugje, zato ji je pomoč odrekel, očitaloj ji pri tem, da je vodil Maks slabo politiko ter je francoska pričakovanja varal. To je Charlotta strahovito razburilo. V predsobi se je zgrudila. Ko so ji prinesli kozarec vode, ga je odklonila z vzlikom: »Zastrupiti me hočejo.« Te besede so bile simptom bližajoče se blaznosti. Ko je dobila pozneje tudi iz Belgije negativen odgovor, je stavila vso svojo nado na papeža. Toda tudi papež jo je neprijazno odslavljal. Kljub temu se je podala ponovno k njemu. Vrgla se je papežu pred noge ter ga prosila, naj jo štiti pred morilci ter ji da zavetišče v Vatikanu. Papež in kardinal Antonelli videč, da imata opravka z živčno bolno damo, sta jo slišala pomiriti. Ob 7. zvečer se je vrnila res v hotel, toda ob 11. je prihitela zopet v Vatikan ter se ni hotela vrniti, češ, da je Vatikan njeno zavetišče. Prihodnji dan se je njeno stanje zboljšalo. Kriza je minila, velika razburjenost se je umaknila, apatiji in melanholiji. Nato je odvedel Charlotta njen brat v Miramare, končao pa, ko se ji je popolnoma omračil um, so jo nastanili v gradu Bouchout, kjer je živela okrog 60 let, ne da bi se bila njena bolezen zboljšala.

O tragični smrti svojega soproga ni izvedela nikdar ničesar, neprestano je imela pri sebi uniformirano lutko, o kateri je mislila, da je njen soprog, cesar Maks.

HIŠA V MONAKOVEM, V KATERI STRAŠI.

Monakovski listi so prinašali te dni senzacionalna poročila o tajstvenih dogodkih v stanovanju vdove nekega zdravnika v Monakovem. Vdova stanuje že več let v drugem nadstropju neke hiše v Augustenstrasse. Pred tednom dni je vzela v službo neko 14-letno deklico, ker se je izkazala prejšnja služkinja kot hudobna. V eni od štirih sob stanuje kot podnajemnik mlad visokošolec. V nedeljo popoldne sta bila študent in služkinja sama doma. Nenadoma je pozvonilo. Ko je odprla služkinja vrata je zagledala pred seboj visoko raslega moškega v črnem plašču in z modrim klubom na glavi. Mož je vprašal po prejšnji služkinji. Deklica se je možaka ustrašila, spretelo jo je, kot da jo je zadel električni tok in jela se je po vsem telesu tresti. Ko je možu odgovorila, da prejšnje služkinje ni več v tej službi, je postal mož vsiljiv, zato je vrata hitro zapolutnila. Povedala je stvar dijaku. Ko je šel ta pogledal, kdo bi utegnil biti vsiljivi tujec, je možakar že izginil.

Zvečer ob šestih se je pričel zagoneten kraval, ki je trajal do ranega jutra. Najprej so zvonili vsi električni zvonci, ne da bi stal kdo pred vratmi. Zvonenje je trajalo neprenehoma nad eno ura. Ob 8. je začelo na vrata trkati, obenem se je pričel v stanovanju pravi pekel. Kozarci, tase, vaze, skleda in drugi predmeti so leteli po zraku. Nevidna roka je odprla okno pralnice, kakor tudi več vrat. Nevidna roka je prebrskala kovčeg služkinje ter vrgla na posteljo gospe kozarec vode. Gospa je postavila kozarec na nočno omarico, toda kozarec je zletel v kot in se razbil. Pod oedejo dijakove postelje se je znašla nakrat skleda, polna vode, čevlji in drugi predmeti itd., itd.

Proti jutru so poklicali policijo, ki je doživela ministeriozne dogodke deloma tudi sama. Tako je prišel enemu od stražnikov v hrbet nož, v glavo pa kozarec.

»Iz krogov znanega izvedenca na polju parapsihičnih pojavov, barona pl. Schrenk-Notzinga poročajo, da gre nedvomno za slučaj telekineze, ki se pojavlja posebno v letih razvoja. Tažla dekleta pa morejo, ne da bi se tega sploh zavedale, izpreminjati hudobne želje v dejanja, ne da bi prišle pri tem s kom ali s čim v osebno dotiko.«

Tako so poročali...

Lahkoverni ljudje so verjeli. Toda danes je stvar pojasnjena: Ko so predvčeršnjim novo služkinjo zdravnikove vdove na polje malo trše prišli, je priznala, da je inscenirala vso stvar ona. Čitala je bila o sličnem slučaju in poizkusila je. Ona je odpirala in zapirala okna, loputala z vratmi, metala krožnike itd. Pravi, da ni bilo ljudi — z vrlim policajem vred — prevariti niti težko.

Po mnenju zdravnikov je dekle histerično, oziroma nekoliko prismojeno.

Anekdote.

Neki zelo bogat, toda tudi prav skop gospod je pogosto posejal prijateljsko družino. Domača služkinja se je zelo jezila, da ji ni dal nikoli nikake napitnine. Ko ga je nekega večera zopet spremljala k hišnim durim, mu je rekla: »Sinoči se mi je sanjalo, da ste mi dali sto dinarjev napitnine.« — »To je pač malo preveč,« je odvrnil gost, »toda — le obdržite jih!«

»Ko se oženim,« je rekel lahkoživček, »moram biti moja žena prava dama v salonu, v kuhinji dobra kuharica in v spalni sobi sladkostrastna koketka.« Po poroki je moral konstatirati, da so se stvari žal zamenjale med seboj. Njegova žena je bila v salonu koketka, v kuhinji ugledna dama in v spalnici kuharica.

Duhovit zdravnik je rekel o nekem svojem pacijentu, ki je bil na zelo slabem glasu: »Naj mi še toliko slabega pripovedujejo o tem možu, vendar ima ta človek bogato notranje življenje. Ima namreč trakuljo.«

Dva nekdanja urednika, Hörny in Sörensen, sta postala kot prva novinarja danska ministra. Javnost je bila zelo radovedna, kako se bosta oba vedla v svojih novih položajih in nekega dne je nekdo vprašal kralja Kristijana, kako je z njima zadovoljen. Kralj se je laskavo izrazil o njihovih sposobnostih: »Sta prav izvrstna ministra, imata pa navado, da mečeta mnoge spise v koš, ker jih smatraja najbrže za kake pesmi o pomladi ali za kaj takega.«

Karel Capek:

PISMO IZ ITALIJE.

Iz Palermo v Taormino.

S težkim zlatom mi plačate te vrstice, ne zaradi njihove posebne lepote, ampak zato, ker moram sam zanje toliko plačati. A če računam za vsako zvezdico deset centimov in centim za vsako globoko šumenje morja, deset lir za rdeči plamenček na vrhu Etna in za balzamski zrak pol lire na uro — kot vidite, ne računam niti palme, ne starega gradu, celo grškega gledališča ne, ki sedaj ponoči nima ničesar, s čemer bi vabilo — no, vredno je tega in bog naj bo zahvaljen, da me je poslal v te kraje.

S svojo čudežno močjo me je vodil naprej iz Palermo počez čez Sicilijo, čez vrsto golih, žudnih in žalostnih gričev skozi drevedred kaktov in žveplene rudnike v Girgenti, ki je mesteca na griču in malo dalje cela serija grških templjev. Zidani so bili v dorskem redu in zaradi tega so zelo lični. Bil je ravno praznik Vnebovzeta in domače ljudstvo je prihajalo od blizu in daleč k tem najboljšim ohranjenim grškim spomenikom, pili so tam in jedli in razlagali otrokom, da so to neki grški templji, drugi so resno merili z žepnimi metri vretena in kvadre in bili sploh očividno ponosni na omenjene templeje. Zgodilo se mi je na povratku, da se mi je pridružil neki Girgent-

ski mladenič, govoreč nekaj, kar je sam smatral za francoščino; ne vem več, kako se je zgodilo, a naenkrat sem hodil v sredi med kakimi dvanajstimi zelo lepimi dekletami, za nami pa je šlo krdelo krasnih fantov in vse je bilo obdano s čredo koz bele, svilene dlake in zavitih rog. Tako sem potoval v zlatem prahu zapada, govoril me njeje češko, italijansko in francosko, podobno vodji kakega bakhičnega spreveda; kdor nas je srečal, na oslu ali mezu jahaje, se je odkril in dolgo gledal za nami. Do smrti ne bom pojml tega antičnega dogodka.

Nato me je bog vodil po zelo zverženih potih od Afriškega k Jonskemu morju. Ob cestni so zopet griči, zeleni ali z belimi grebeni, žvepleni griči ali z jamanami razriti, kot sir, in čudna mesta, ki so zlezla na vršičke zelo visokih gor, kot Enna inexpugnabilis ali Castrogiovanni, ki moli v oblake nad malim kolodvorom, skoraj popolnoma skritim v predoru; pa se pojavi nad zorečim žitom zasnežena Etna in zgine v oblakih, pridejo malarična barja in modro morje in končno Siracusa, mesto na otoku, odlomek starih Sirakuz. Te so bile namreč na celini in so bile zelo razsežne, imele so gledališče, amfiteater in slavne kamnolome, in k vsemu temu so še kristjani napravili ogromne katacombe. Ti kamnolomi se imenujejo latomije in so krasni; to so rastlinski raji, obdani s skalnimi stenami; edini vhod str-

ži kustos, kateremu je treba plačati in zato je tiran Dionisios zapiral v imenovane latomije svoje vojne ujetnike. Tudi v Siracuzi imajo kmetje poslikane vozove, le da mesto historičnih prizorov dajejo prednost prizorom iz življenja vznešenih razredov; med njimi so posebno očarljivi kosi.

Izgleda, da premalo govorim o antičnih spomenkih. Gotovo bi mogel o tem napisati kaj več; v vodniku je navedeno vse, stopleje postanka, debelina vreten in število stebrov. A morda imam premalo zgodovinar-skega duha; moji najlepši utisi iz antike so bolj prirodni, kot na primer zlati zapad v ožarjenih girgentiskih templjih, ali beli pol-danski žar v grškem gledališču, kjer svigajo po sedežih prekrasne zelene gasčarice; ali samotni laurus nobilis pri zlomljenem steboru, ogromna, črna vož na dvorišču hiše tragičnega poeta v Pompejih, vonj begonij — ah, najkrajše in najbolj brezmejno na svetu niso stvar, ampak trenutki, nezgrabljive sekunde.

Na koncu pa Taormina, zemeljski raj nad šumečim morjem, otok vonja in cvetja med skalami, lučice pri morju, rdeče žareči Etna. — Ne, sedaj misli na domovino; in če bi bilo vse stokrat krasnejše, misli na rodni dom, na deželo tekočih vod in šumečih gozdov in preskromne, intimne nežnosti.

Ne moreš zaiti, če obračaš obraz k domovini.

Fritz Bondy:

Osvojitev Berlina.

»Približno petdesettisoč mark. Kdor dobi, jo bo bržkone tudi za štiridesettisoč rad zopet prodal. S tem prihranimo desettisoč in stroške.«

»Sijajno. Kaj še?«

»Ne preč dobitkov. In same luksurijsne stvari. Potem pošle vsaka prodajalna svoje poslednje marke.«

»Na primer?«

»Drugi dobitki avtomobil tretji majhna jahača, četrti biserna ovratnica, peti konj, šesti aeroplan — brez motorja seveda — sedmi potovanje na sever, osmi letni abonement v kinu, deveti bronast kip Karla Velikega, deseti japonski svileni pinč.«

Generalni ravnatelj pisarne »Gefare«, je stresal ta imenik naravnost iz rokava.

»Briljantno. Koliko bo to stalo?«

Mr. Bloomfield je beležil.

»Avto dobim za štiri tisoč, jahto smo za vsak slučaj kupili pri polomiji grofa Stötteritz za tri tisoč, biserna ovratnica tudi tri tisoč, konj, — nisem strokovnjak — recimo dva tisoč, aeroplan tudi toliko, potovanje največ tisoč, abonement v kinu mogoče petsto, kip Karla Velikega mi je osta lše od zadnjega razpisa, prepustim ga vam za toliko, kolikor stane material, pinča dobim tudi za dvesto, tristo... vse skupaj... recimo okroglo sedemdeset do osemdeset tisoč.«

»Bi šlo. Najvažnejše...«

»Da, reklama...«

»Mislim sem, da bi teden dni inseriral v vseh listih Nemčije.«

Mr. Bloomfield je stresal glavo. »Zaprav-

ljanja sit,« je dejal. »Velik udar v Berlinu je več vreden.« Pogloblil se je v razmišljanje.

»Kdaj bi bilo treba spustiti?«

»Najkasneje v soboto zvečer.«

»Danes je sredo. Bo šlo. Dobim od van pleinpouvoir?«

»Kako visoko?«

»Recimo, en milijon!«

Zaupnik Henry Forda je pomislil. »Imam le čke za Newyork.«

Mr. Bloomfield se je komaj vidno smehljajal. »Čeki so dobri, opravljeni posli so boljši. Vložili bomo svoj denar, dokler ne bodo čeki izplačani; zato pa petnajst pfenigov od vsakega nalivnega peresa.«

Tokrat se je mr. Smith zamislil. Računal je precej dalje.

»Trinajst in tri četrte,« je dejal.

»Recimo štirinajst in dve petini.«

»Velja.«

»Koliko je še v skladišču?«

»Dva milijona.«

»Jamčim vam za 4 milijone pošiljatelj.«

Mr. Smith je vstal. »Preskrbeti moram torej še dva milijona.«

»Na vsak način. Zvečer dobite natančen načrt reklame. Imam velik načrt v glavi... Berlin bo iz sebe... nekaj, kar še ni bilo.«

»Zanesem se na vas.«

Gospoda sta se pristrčno poslovila. Razgovor jima je utrdil v srcu prepričanje o izrednih sposobnostih ameriške rase.

IV.

Mr. Washington Smith ni privoščil ta dan niti sebi niti svojemu tajniku miru. Komaj sta prejela petdesettisoč mark, ki jih je gospod Leiser posodil za deset dni, dvajset od sto, sta se še enkrat peljala v tovarno.

Gospod Jacob ni kosil opoldne, ker se je bal, da pride med tem mr. Smithov tajnik. In gospod Jacob še zmirom ni prav veroval svoji sreči. Bilo je preveč neverjetno... skoro nemogoče!

Razdvojeni občutki so mučili gospoda F. V. Jacoba, ko je zagledal skozi okno zeleno lakirani avto, iz katerega je izstopil gospod Smith in za njim manjši gospod, bržkone tajnik. Gospod Jacob se je s silo pridržal, da ni tekel gostom nasproti. Naslonil se je na mizo in pričakal trkanje...

Onadva sta odšla denar na mizo in gospodu Jacobu je bilo žal, da bo dal za tisti mali sveženj svojo tovarno. Toda misel na novo iznajdbo mu je pregnala oblake iz srca.

»A propos!« je dejal gospod Smith, »koliko stane izdelava peresa?«

Jacob se je žalostno smehljajal »Mene je stalo peto dve marki petdeset.«

Zdelo se je za trenutek, kakor bi bilo mr. Smithovo srce sposobno kakšnega občutka. Izpustil je glas, podoben obžalovanju.

»Pokažite vaše kalkulacije.«

Gospod Jacob je odprl knjige in predložil kalkulacije. Zdaj je nastopil mr. Davidson in izkazalo se je, da njegovo tehnično znanje gotovo dosega trgovsko sposobnost mr. Smitha. Našel je kmalu možnost potrebnih sprememb, ki bodo pocenile izdelovanje nalivnih peres. Po treh urah risanja in računanja je nastal model držala, ki bi stal trinajstdeset pfenigov in kakoršnega bi stroji v tovarni lahko izdelali do stotisoč na dan.

Gospod Jacob je opazoval načrt in končno vzdihnil:

»Ta nalivna peresa pa skoro niso več po-

dobna moji iznajdbi.«

»O pač,« ga je tolažil mr. Smith. »Črnilo bo ravnotako iztekalo.«

Večer je izpolnil pogovor z generalnim ravnateljem pisarne »Gefare«. Mr. Bloomfield je razložil svojemu rojaku natančen načrt bitke. Za soboto zvečer je bila pripravljena iluminacija, kakšne še ni bilo, odkar je pogorela Troja. Seveda je ravnatelj pridržal podrobnosti za sebe, ker je hotel presenetiti mr. Smitha. V nedeljo zjutraj bi potem poslali liste v boj. Vsi berlinski dnevniki bi naj imeli stran dolge inserate z natančnim besedilom razpisa nagrade, hvalo Jacobovih nalivnih peres, članek urednika za gospodarstvo in končno opis iluminacije.

Da bodo ta dan vsi brezposelni razdajali po Berlinu barvaste listke, je bilo tako samo po sebi razumljivo, da je mr. Bloomfield le mimogrede omenil.

Gospodje so se razšli šele pozno ponoči; seveda niso šli spat, pač pa vsak na svoje mesto... da nadaljuje delo...

V.

Velika bitka se je pričela. Bilo je točno devet, ko je generalni ravnatelj Bloomfield pritisnil na zvone in otvoril bobneči ogenj luči nad Berlinom. Svoje baterije je dobro razdelil. Niti ene strateško važne točke ni prezrl. Pred vsemi kolodvorji cerkvami in javnimi poslopji so valovali orjaški snopi iz mnogobarvnih svetil in žarometov. Firma je izrabila tudi politiko. V komunističnih okrajih so blestele besede »Jacobova nalivna peresa so najboljša« v obliki sovjetske zvezde, v demokratičnem okraju so se pa strokovnjaki zadovoljili s politično indifferenčnim znakom. (Dalje prihodnjic.)

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, II. nadstropje.

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to široko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Sirite „Narodni Dnevnik“!

Čreva

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupim tudi

surovi in stopljeni loj

in ga plačam po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bergman, Ljubljana. Poljanska c 85

Najboljši šivalni stroj in kolo

Je edino le

GRITZER in ADLER

GRITZER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh oprelih.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. brezplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Malo cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

bivši Pražarjeva spomenika.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, čokolence, nahrbtniki za solate in love, dežniki, klopi, šifoni, žepni nožiči, palice, vilice, noži, škarije, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in druge

edno le pri trdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

bivši Pražarjeva spomenika.

Najnižje cene!

Na veliko in malo

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Premog - Čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Prodaja cen

kompletni nemško-angleški slovar in nekaj angleških knjig. — Naslov pove uprava Nar. Dnevnika.

Prodaja cen

»Mayerjev Lexikon« 5 izdaja in »Weltall und Menschheit«. Naslov pove uprava lista.

Absolvent

trgovske šole išče mesta kot skladiščnik ali kaj sličnega. Gre tudi na delo h kakemu lesnemu podjetju. — Nastopi lahko takoj ali s 1. februarjem. Ponudbe prositi pod »Skladiščnik« na upravo lista.

Kupujem motorje

samohodne ali prevozne, z ali brez dreš, sesalni plin, surovo olje ali bencin. Prednost imajo Lancovi »Buldogi«. Ponudbe je poslati z navedbo cene, starosti in tovarne na naslov: Mijo Kovačič, Kloster, pretinac.

Iščem elegantno

sobo s separatnim vhodom in električno razsvetljavo. Plačam do 500 Din mesečno. — Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257

reg. zadr. z neom. zav.

Brzojavke: »KMETSKI DOM«. Telefon št. 247

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica štev. 1, prilicje

Daje:

Posojila na knjižbo, proti poročilu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obreštuje

vloge na **6%** brez od-
knjižice **povedi**

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tek. računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12.1/2, in od 3. — 4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.

Lastna knjigovodstva

TELEFON št. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon, Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, osnike, tabele, statuta, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.

TELEFON št. 552